

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50 "
mesec " 2 " 20 "

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " 50 "
mesec " 1 " 70 "

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inzerate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1, 17

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 204.

V Ljubljani, v četrtek 6. septembra 1900.

Letnik XXVIII.

Zagreb Ljubljani.

Najlepši pozdrav zborovavcem našega slovenskega katoliškega shoda prihaja iz kraljevega Zagreb-grada Pod katoliškim imenom zbrani naši prekotski bratje so navdušeno pozdravljali ob kat. shodu navzoče naše rojake, pred vsemi vzornika južno slovenske katoliške ideje, ljubljanskega škofa. Zdelo se je, da je zaspalo katolištvo med našimi brati, da se je izgubilo zaupanje v njegovo životvorno moč. Ovenčani Zagreb in v njem zbrani cvet hrvatskega naroda: potomci starih za dom v stoletnih bojih izkušanih rodbin, najodličnejši zastopniki vede in umetnosti, prvi meščani hrvatskih mest, venec hrvatskega duhovništva iz vseh krajev trojedne kraljevine pod vodstvom svojih vrlih škofov s sivim starčkom, jubilarjem Josipom Jurijem na čelu — nam kličejo, da ni umrla ideja, ki je zvarila Zvonimirovo kraljestvo, ki je kremenila naš jug, da si je izvojeval v stolet. bojih »krst častni« in z njim svoj obstoj. Hrvatsvo in katolištvo, ali da rečemo drugače: južno Slovenstvo in katolištvo sta obnavljali te dni v Zagrebu svojo neporušno zvezo.

Djakovski častiti stari, s čegar po celi Evropi slovečim imenom slovi tudi južno Slovenstvo, je po 50 letih, kar mu mitra diči častljivo glavo, z veseljem lahko gledal na svoje delo in poln najlepših nadej je zrl ob katoliškem shodu na svoj narod, ki ga je tako slavno spremljal od njegovega preporoda do konca 19. veka, in blagoslavljaj ga je za delo in boje, ki mu jih prinese 20. vek. Južno slovenski in katoliški ideji je bilo posvečeno njegovo življenje. Lepšega vezila mu ob njegovem jubileju ni mogel dati njegov narod, nego da je po najznamenitejših svojih sinovih slovesno pokazal, da to idejo v celem njenem obsegu umeva, da jo ljubi kot zenico svojega očesa, da jo hoče gojiti v zunanjem, pa tudi v notranjem življenju, da je pripravljen darovati zanje vse, tudi kri in življenje.

Naš slovenski katoliški shod bo nadaljevanje hrvatskemu. Posestrima kraljevi zagrebski prestolnici Ljubljana bo zastopnike enega dela istega naroda, ki je zboroval te dni v Zagrebu, vsprejela v svojo

sredo, da se tu posvetuje prav o tisti zadevi, ki je razgibala hrvatski shod, o tem namreč, kako si vtrdi temelj svojemu obstoju, pogoj svojemu napredku, zagotovilo boljše bodočnosti — navdušenje za svojo sveto katoliško vero.

Ravno tisti narod; ravno tisti namen! A pač bo na shodu drugačno lice. Ko slovenski katoličani zavejo v posvete, se zastonj ozirajo po možeh staroslavnihih imen. Nimamo jih. Malo številce, kar jih je ostalo med nami, so tujega mišljenja, tuji zemlji, ki jih je rodila, tuji narodu, ki jih je vzrodil. Zastonj se ozirajo po tistih, ki so iz naroda izišli in ob njegovi pomoči pohajali v daljna mesta učiti se za razne omikane stanoje. Večina jih je došla drugačnega domu, nego so odšli. Tujci slovenskemu narodnemu duhu so se vračali in z napadi na narodove svetinje vračujoče, kar so prejeli od njega.

Imamo pač tudi med njimi mož, ki so ohranili srce za vse slovenske vzore; malo jih je sicer, a njihova duševna moč je višji nego njihovo število. A če jih tudi katoliški shod najde le malo navdušenih za njegove svete namene, pa nam v čili četi katoliških akademikov zori zora lepšega dneva.

Na hrvatski katoliški shod niso vabili kmečkega ljudstva, ker se je inteligence toliko zgledalo, da je napolnila vse za zborovanje namenjene prostore. Tako so javljali naši hrvatski bratje. Pri nas bo drugače! Naš priprosti mož in njegov duhovnik sta zborovavca našega katoliškega shoda. A naš priprosti mož — naš kmet, rokodelce, delavec — tako smemo s ponosom reči — umeva svoje katoliško slovensko stališče tako v živo, tako zaresno, da je tudi potomec slavne plemenske rodbine, da je tudi učenjak in veleobrtnik bolje umevati ne more. Grofovskih kron, z visokimi redovi odičenih prsij, blestečih uniform ne bo kaj ob našem shodu. Pač pa bodo zastopniki našega ljudstva iz vseh krajev, bistrega, s katoliško-slovensko idejo prepojenega naroda, gorkega srca, plamtečega navdušenja. In ob tem narodu, čegar zastopniki bodo svoje željave desnice dvigali v prisego za Kristusovo gospodstvo nad nami, ne bomo pogrešali ničesar!

Katoliški shod v Zagrebu.

Zagreb, 4. sept.

Drugi dan I. hrvatskega katol. shoda. Zjutraj ob 8. uri je bila tiha sv. maša v stolnici. Ob 9. uri so začeli zborovati odseki v štirih sobanah zagrebskega vseučilišča. Dvorane polne, zanimanje za resolucije živahno. Večkrat so se govorniki v debati sklicavali na I. slov. kat. shod.

Ob 1/4. uri se je vršil slovesen spreved s sv. R. T. iz cerkve sester milosrdnic po Gundohčevi ulici in nazaj. Spreved je vodil nadškof serajevski, dr. Stadler. Ves Zagreb je bil po koncu. V sprevedu so bila zastopana razna kat. društva: delavsko, rokod. (zanatlijsko) itd. z veteransko godbo na čelu. Za Najsvetejšim so stopali člani predsedstva I. kat. sestanka grof Kulmer itd. Spreved, uprizorjen v zadnjem trenutku, je napravil najboljši utisek. Mestnega zastopa pa ni bilo nikjer, niti pri sprevedu niti pri sinočnji, niti pri današnji pravdnosti seji.

Druga javna seja. Ob 1/6. uri otvori zborovanje grof M. Kulmer s krščanskim pozdravom »Hvaljen Isus« ter da besedo drž. in dež. poslancu g. vodji Povšet u, kateri burno in bučno pozdravljen, z iskrenimi besedami pozdravi kat. Hrvate v ime pripravljalnega odbora za »II. slov. kat. shod v Ljubljani«, naglašujoč:

Mili bratje Hrvatje! Naročeno mi je, da vas pozdravim. Naš narod slovenski z vami jednako čuti in misli. Naša kri — naša kri! (Burno odobravanje). Ista nas je mati rodila i isto nam je geslo. Slovenci in Hrvatje, najbližji si bratje, hočemo braniti svojo zastavo, pod kojo se vojujemo, ohraniti hočemo svojo narodnost in vero. Vse za vero in domovino, vse za vladarja in Boga! To je naše geslo, in to bodi i vaše. Zgodovina nam kaže, da je naš slovensko hrvatski narod bil branitelj svoje domovine in svojih vladarjev. To je, s čimur se moremo ponášati. Dva brata, narod slovenski in hrvatski, zavedata se svoje katoliške vere. Stoletna zgodovina je nam dala častni naziv »antemurale christianitatis«, in to je zasluženno ime, ker osobito hrvatski narod je prelil mnogo krvi za svojo vero. I drugi narodi nam morajo to priznati. Za nas Slovence,

ki smo najbližji vam bratje, je prvo geslo; da branimo sv. vero in svojo narodnost, kakor nas je učil nepozabni naš vladika Slomšek. (Burno odobravanje. Slava Slomšku!) Njegov 100letni rojstveni dan smo mi skupno z vami nedavno slovesno praznovali.

Hudi so časi, v katerih živimo, dragi bratje! Na vseh koncih in krajih pojavljajo se poskusi, da razrušijo temelje družabnega reda. V časopisju in govoru se trudijo naši nasprotniki, da krščanskim narodom izrgajo iz srca vero v Boga, zaupanje v sv. križ. A naš slovensko-hrvatski narod mora biti uverjen, da je edino v sv. križu bila naša rešitev in je tudi zagotovilo boljše bodočnosti. Zbrali ste se na delo za sv. vero, da jo učvrstite v milem nam narodu hrvatskem. I mi smo prišli k vam, da se veselimo z vami ob tem delu. Vaša sreča je naša sreča, vaš spas je naš spas, vaša moč je naša moč! (Burno in dolgotrajno odobravanje). Vaša moč podpira in poživlja tudi naš uboge Slovence v težkem boju za naš narodni obstanek. Zato smo prišli, da se vam zahvalimo in vam iz srca čestitamo: Srečen ti, narod hrvatski, ki imaš tako uzorne in inteligentne sinove, ki hočejo delati za sv. vero in svojo hrvatsko domovino. Dokler imaš, narod hrvatski, take sinove, sigurna je tvoja bodočnost. In vam se pri tem delu pridružujemo i mi Slovenci ter izjavljamo pred celim svetom, da smo ponosni sinovi katol. cerkve. Sv. križ je najlepši znak, pod katerim se Hrvatje in Slovenci zbirajo za obrambo svojih svetinj. Da tako ostane, to čuvaj ljubi Bog! Vsemogočni blagoslovi vaše začeto delo, da obrodi najlepše sadove v korist in srečo milega in od nas Slovencev toliko ljubljenega naroda hrvatskega. (Navdušeno odobravanje in ploskanje.)

Sploh prirejajo Hrvatje nam Slovincem, kjerkoli se prikažemo, manjše ali večje ovacije, kakor na pr. pri čitanju brzojavk iz Ljubljane, Bleda, Novega mesta itd.

Nato nastopi nadbiskup dr. Stadler. Kakor vse kaže, je on za Strossmayerjem največji ljubljene hrvatskega naroda. Dolgo mu burno ploskanje in pozdravljanje zbrnega občinstva ni pustilo niti govoriti. Govor je bil prekrasen, njega vtisek mora ostati

LISTEK.

Na božjo pot in razstavo.

V.

Lurd, 13. avg.

Od Lyona do Lurda.

V vagonu se seznanimo z dvema ameriškima duhovnikoma, doma z Vestfalskega, potojočima v Lurd. Nista ravno hvallila Avstrijcev, vzlasti radi zakonov ne, pač pa sta dala Slovincem častno izjemo. Posebna častilca sta bila Friderika Baraga — našega svetnika. Toda kmalu pridemo do postaje Bellegarde in tu se je vršila revizija. Ni bilo hudega. Mene je le vprašal, ali imam kaj kave v kovčku — in odšli smo nazaj v voz. Zvečer pa dojdemo v Lyon, prvo francosko mesto za Parizom.

Ustavimo se v hotelu »de Rome«. Mesto ima skoro pol milijona prebivalcev, 400 do 500 svilnih tovarov, od katerih se živi 800.000 ljudij. Lepa je lega mesta ob dveh rekah, Rone in Saone, impozantne so ulice in nasadi, divni vodovodi in spomeniki, bliščeče prodajalnice — res veliko mesto. V ne-

deljo zjutraj je bilo, a na trgu je bila živahna trgovina, nekdo je na voglu mostu celo šurke hranil v steklenici in jih spuščal po tleh, dokazujejoč, kako šurki beže pred tekočino, katero on prodaja zoper šurke. Argumentum ad hominem! Tudi zidarje smo videli delati. Na brdu Saone pa so lovili ribe na trnek. Fijakarji imajo dvokolnice za kočije, za streho pa kineskim solnčnikom podobne tkanine.

Lyon slovi kot drugo mesto za Parizom glede števila mučnikov. Škof sv. Irenej je umrl z 19.000 svojimi ovčicami za sv. vero, kakor pove napis v cerkvi sv. Ireneja. V Lyonu je tudi sedež društva za razširjenje sv. vere. Sv. Bonaventura je tu umrl, sv. Vincencij Pavl. je tu pokopan, sv. Frančišek Sal. je tu dolgo časa živel. Veličastna je katedralka sv. Janeza (Saint Jean) ob Saoni, podobna tej v Friburgu in Genevi. Ima v notranjščini osem slopov z osmimi stebrovi, nad loki, ki vežejo sipe, so galerije, nad temi visoka slikana gotiška okna. Med slopi so zlati leščenci, na slavlolu in prvih stranskih kapelah orjaške rozete. Ob fasadi so trije portali, nad portali v sredi rozeta, na straneh uri, ob voglih zvonika.

Krona vseh cerkva pa je cerkev »Notre Dame de Fourvières« (forum vetus), na mestu starega foruma. Pride se od Saone po spenjači ali pa peš na grič v četr. ure. Stara kapela s čudodelno podobo Marije je stara že nad 1000 let in Lyonci imajo do nje posebno zaupanje, kar svedoči polna kapela samih votivnih tablic. Ko je l. 1643 kuga razsajala, so ustanovili vsi lyonski kupci v kapeli večno sv. mašo in nadškof še zdaj o tej priliki (8. sept.) slovesno na terasi podeli blagoslov. In res od tedaj ni bilo še nalezljive bolezni v Lyonu. — Ko so l. 1870 nemške armade tudi Lyonu pretile, zaobljubili so Lyonci zidati novo cevkev na čast Materi božji, ako jih nebeska kraljica obvaruje. L. 1872 postavili so vogelni kamen in še zdaj ni do cela dovršena. Stala je 50 milijonov frankov.

Svod nosijo stebri iz sivega savojskega marmorja, po stropu in stenah so sami mozaiki, zlatitve, slike, gotiška rebra, beli kapiteli in baze. Stene so oblečene v pritličji z rjavimi marmornatimi ploščami, okrog in okrog vedejo kamniti hodniki. O spovednicah moram opomniti, da gleda spovedenec v zid, ne v spovednico, kar je sploh na

Francoskem. Apsida ima krasno galerijo od zunaj in dva stolpa; tudi fasada ima dva stolpa, spredaj štiri celotne granatne stebre, do 8 metrov visoke, nad vratmi v reliefu 4 znake evangelistov, nad temi osem angelov in nad njimi sliko, ki predstavlja Marijo. Od desne prihaja škof z množico ljudij in z darom v roki, od leve pa škof s cerkvijo, za njim stoji inženier z načrtom in za tem angel, z mečem v roki. — Na terasi leži velikanski lev, pod teraso pa se gre v kripto, ki je spet polna mogočnih stebrov, marmornatih plošč in bliščečih mozaikov.

Z eno besedo: cerkev je zidana v modernem bizantinskem slogu in kdor hoče videti, kaj je moderna cerkev, naj jo gre pogledat. Res stavba, ki popotnika očara.

Tukaj gori je tudi lep razgled po celnem mestu in okolici. Z visokega železnega stolpa (Observatoire Gay) se vidi Monte Blanc in vse švicarske gore.

Še en pogled na znamenito božjepotno cerkev in potem dalje, dalje — proti jugu.

Peljali smo se skozi francoski vrt »Provençes«. Murve, oljke, trte se vrste ob reki, kmetje pospravljajo žito s polja, mlatijo, orjo. — Hiše imajo že laški tip, zidane iz

neizbrisen. Pisatelj zlate knjige »Ljubimo Isusa Krista« je govoril tudi tu o ljubezni do Jezusa Kristusa, ki naj jo kat. Hrvatje pokažejo s slovesnim veroizpovedanjem ob koncu 19. stoletja, da verujejo v božanstvo Jezusa Kristusa.

Dvojni so sovražniki: eni ne puste, da bi bili Hrvati, drugi ne puste, da bi bili katoličani, a oboje hočejo biti po vzgledu starih Hrvatov, ki so sli v boj za svoje svetinje pod zastavo, ki je nosila večidel podobno Matere Božje z Jezusom. Presenetljivo, a tudi divno izvajanje govornikovo, da, kar je Hrvatska v dobi svojega obstanka prejela, je prejela vse od Jezusa Kristusa. Strogo logični in vendar tako prirčni govor zasluži, da bi ga objavili v celoti. Ni dvomiti, da je visoki govornik vrgel v srca mnogobrojnih poslušavcev iskro ljubezni božje, ki bodo plamtele dalje in dalje.

Tretja točka bi bil moral biti govor vseučilišnega profesorja dr. Arnolda. A ker je ta oboel, govoril je namestu njega dr. I. Turčič, pripraviški učitelj v Petrinji. Primerjajoč načela moderne vzgoje s potrebami časa je prišel do zaključka, da more le dobra krščanska vzgoja usposobiti človeka za samostojno delo, kakoršno se danes zahteva od poedinca. Resolucije, v katerih ni nobenega polovičarstva, so bile sprejete enoglasno.

Zadnji govornik, dr. Kvaternik, uradnik pri fin. direkciji v Zagrebu, je govoril o krščanski ljubezni do bližnjega (charitas): vsa dela človekoljubja morajo biti storjena »Boga radi«, ne »sebe radi«. Šibal je moderne dobrodelne bazarje, plese itd. ter priporočal, naj bi se proučevalo, kako bi se bednemu narodu moglo koristiti karitativnim putem.

Seje so se udeleževali zopet vsi biskupi, kakor včeraj, razven dr. J. Strossmayerja.

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. septembra.

Pro in contra razpustu državnega zbora. Razpust državnega zbora je gotova stvar in v današnjem ministerskem svetu se redigira dotična objava in morda že tudi določi čas na nove volitve, ki se vrše po nekaterih virih že tekom osmih tednov. Pl. Koerber se ni znal drugače rešiti iz skrajno zamotanih parlamentarnih razmer. No, po dosedanjem parlamentu menda nihče ne bo potočil nobene solze, vendar se razun Schönererjancev, socijalnih demokratov in morda čeških radikalcev nihče ne veseli razpusta. Odločno proti razpustu so najprej Poljaki, to je oni del poljskega kluba, ki dobro ve, da se mu že davno majo tla pod nogami in da po novih volitvah ne bo cel prišel v dunajski parlament. Radikalna demokratska struja bo izpodmaknila stolce raznim zlahčičem, ki so sedaj »zastopali« poljski narod. Radi tega se je vitez Jaworski predvčeranjim v naglici pripeljal na Dunaj in skušal odvrniti pretečo nevarnost. Kakor se kaže, mož ni dosti opravil. Poljaki, prva državo ohranjujoča stranka, so torej proti

razpustu. Ne odobravajo ga dalje v tem oziru njim sorodni veleposestniki bodisi konservativni, bodisi liberalni, a tudi nemška katoliška ljudska stranka bi rada videla, da se kriza ne reši na tak način. Vesel torej razpusta razun radikalnih elementov nihče ne bo in tudi vlada sama se ga bržkone ne veseli, ker se namreč ne bo mogla veseliti novega državnega zbora, ako bo res izvoljen po dosedanjem volilnem redu. Ako državna ladija že sedaj ni mogla naprej, bo v tem oziru še slabše pozneje, ker se z novimi volitvami ne bo doseglo prav nič drugega nego da se pomnože radikalni elementi. Vlada mora najti primerno sredstvo, da v prihodnjem parlamentu onemogoči obstrukcijo. Ali bo našla vlada v to svrhu kako primerno sredstvo brez oktroiranja novega volilnega reda, je seveda drugo vprašanje.

Mažari o krizi v Avstriji. Ministerski predsednik Szel se je udeležil v ponedeljek ministerskega posvetovanja na Dunaju ter tam izvedel, da je odbila avstrijskemu parlamentu poslednja ura in da je pričakovati nekajmesečne brezparlamentarne dobe v Avstriji. To pa Mažarom ni všeč. Neki budimpeštanski politik piše o tem sledeče: V smislu nagodbe iz leta 1867 se morajo vse važne zadeve določiti in uravnati v obeh parlamentih. To vprašanje sedaj sicer še ni postalo tako aktualno, ker so najvažnejše skupne zadeve, ki zahtevajo legislativno rešitev, uravnane za daljšo dobo. Tako je do konca junija prihodnjega leta zagotovljena kvota, skupni proračun sta rešili delegaciji do konca prihodnjega leta, in tudi nagodbene predloge, v Avstriji sicer izdane potem cesarske naredbe, so že v veljavi. Vendar je še mnogo zadev, ki strogo rečeno ne spadajo mej skupne zadeve, ki pa morajo vendar biti obravnavane v obeh polovicah in ki nujno zahtevajo rešitve. Mej te spada pred vsem vojni zakon, čegar doba je že potekla in je le za jedno leto podaljšan, potem pa nameravano zvišanje rekrutnega kontingenta. Obe ti predlogi radi zmešnjav v Avstriji nista mogli priti do rešitve. — Iz navedenega se razvidi, da je prav za prav le vojna uprava, ki je bila najbolj proti razpustu državnega zbora. Mažari sami si bodo že znali pomagati.

Obsodba župnika Volpontja, o kateri smo poročali pred nedavnim časom, je presenetila vse katoliške kroge, ko se je pojasnilo, kako je »poveljeval« umor kralja Umberta. Vso zadevo pojasnjuje sedaj po najboljših virih nemški katoliški list »Germ.« Župnik pri San Sebastianu, frančiškan, je bil obtožen, da je v neki gostilni v Via Appia zagovarjal umor kralja. Prvi je bil kot priča zaslišan inženir Jannetti. Govorili so tedaj, pravi priča, o znani »molitvi« kraljice Viktorije, in tedaj je rekel zatočenec: »Dobro je, da je papež prepovedal to molitev v cerkvi, kajti v cerkvenih zadevah je sv. oče jedini razsojevalec«, ter pripomnil dalje, da iz prevelike nebrzdane svobode izvirajo kot neizogibna posledica umor kralja in vsa druga grozovita dejanja; tako je mo-

rilec prav ravnal v smislu svojih načel. — Z izpovedjo te merodajne priče bi bila morala pravzaprav že takoj tedaj vsa obtožba razpasti v nič. Toda framasoni so se potrudili še nadalje ter res dobili par mož, mej temi nekaj voznikov dvornega mesarja Spasitija, ki so beje čuli, da je frančiškan Volponi rekel: Bresci bi bil bolje storil, da je zavratno umoril kralja Umberta. Nič ni pomagalo, da so izjavili orožniki pod prisego, da se je obtoženec pritoževal nad odpravo smrtni kazni in rekel: »Ta zločinec je zaslužil vešala!«, kakor tudi ne, da je njegov zagovornik Jacoucci dokazoval, da je ravno nasprotno resnica in da je pater Volponi grajal le brezmejno svobodo, ki se dovoljuje tem prekucuhom. Isto sta govorila že prej bivša ministra Colombo in Prinetti. Obtoženec je bil obsojen v osemmesečno ječo ter na 1000 lir denarne kazni. Obsojeni je vložil priziv.

47. kongres nemških katolikov se vrši leto v Bonnu. Že prvi dan so oddali nad 8000 vstopnic. Prišli so udeleženci z vseh stranij Nemčije, posebno številno so pa zastopana razna dijaška društva ter katol. društva rokod. pomočnikov, ki so prihitela objednem proslaviti 50letnico društva v Bonnu. Pozdravni in ustanovni shod se je vršil že v nedeljo zvečer, z glavnim delom se je pa pričelo v ponedeljek zjutraj. Predsednikom shoda je bil izvoljen profesor grof Praschma. Poleg raznih pozdravnih nagovorov se je mej nepopisnim navdušenjem prebralo papeževo pismo, s katerim se s posebnim veseljem pozdravlja letošnji shod nemških katolikov, ki je že 47. v Nemčiji. Odposlali sta se udanostni brzojavki soc. papežu in soc. cesarju, kakor je imenoval po pravici slavnostni govornik Leona XIII. in nemškega cesarja Viljema.

Ruski car ne pride v Pariz. Predvčeraj smo poročali, da je došel na pariško razstavo ruski finančni minister Witte, ter že omenili, da morda vled njegovega dohoda izostane obisk carja Nikolaja. In sedaj je car sam naznanil, da ga ne bo. Predsednik Loubet je namreč prejel iz rok ruskega poslanika red »v. Andreja in naslednje prirčno pismo ruskega carja: »Veseli me prav posebno, da Vam morem podati ta dokaz svojega spoštovanja v času, ko je mej Francijo in Rusijo tako srečno dognano popolno sporazumljenje, ki tako ugodno vpliva ne samo na direktne interese, marveč tudi za ohranjenje splošnega miru, ki je nam vsem tako pri srcu. Obžalujem le, da jaz in carinja ne moreva sedaj obiskati razstave. Toda v daljavi, kakor tudi v bližini se pridružujeva vsemu, kar se tiče Francije, in z zadoščenjem čujeva o vsem, kar pripomore Franciji do slave in prospeha.« — Umevno, da se izražajo francoski listi zelo simpatično. S tem carjevim činom, pravijo listi, se je z nova utrdila prijateljska vez, ki veže Francijo in Rusijo. Seveda vse obžaluje, da Pariz ne bo mogel vsprejeti v svoji sredi toliko ljubelega zaveznika.

Položaj Amerikanov na Filipinih je skrajno neugoden in pač zadosten vzrok, da se Zvezne države severoameriške ne udeležujejo akcije v Kini, kakor je bilo pričakovati. Iz poročila, ki ga je poslal višji general Mac Artur o dogodkih zadnjih dni, je razvidno, da je v tednu od 25. julija do 2. avgusta 55 ameriških vojakov na Filipinih umrlo vled bolezni, 4835 jih leži v raznih bolnicah, še večje število je še sicer nezmožnih za vojsko, ki jih pa radi pomanjkanja prostora ni mogoče sprejeti v bolnice. Pa tudi vojaške kaznilnice so prenapolnjene in z vsako ladijo odpošljejo večje število slaboumnih ali obsojenih iz Manile. Disciplinarno je kaznovanih toliko vojakov, da treba mnoge osloboditi pred dosluženo kaznijo, ker primanjkuje prostora za druge. — Krasne razmere res in vlada se je gotovo že desetkrat pokesala, da si je nakopala to nadlogo.

Dopisi.

Iz šaleške doline. (Odkritje spominske plošče dr. Josipa Kranjca v Škalah dne 2. septembra) Na prijaznem hribočku v Škalah še ni bilo take slovesnosti, kakor je bila pretečeno nedeljo. Sejmišče t. j. prostor pred cerkvijo, ki je obleklo prazniško obleko, je bilo skoraj premalo, da bi sprejelo množico ljudstva od blizu in daleč.

Sodelujoča društva iz Celja in druge mile goste so že velenjski Slovenci prav prirčno sprejeli; tudi velenjski renegati so to storili, a po svoji šegi — metali so gnila jajca. Pri vходу na slavnostni prostor je bil zbran škalski občinski odbor, kjer je župan drage goste navdušeno pozdravil. Goste je spremljal iz Velenja do Škal banderij šaleških fantov na čilih konjih. Slovesnost je otvoril v imenu pripravljalnega odbora gosp. prof. Vrstovšek ter pozdravil vladnega zastopnika, gospo vdovo Kranjčev, ki je prišla iz Celovca na slavnost, brata Antona Kranjca in druge sorodnike, razna društva in dr. Slavnostni govor je govoril g. dr. Karlovšek izvrstno. Krasno je slikal nekatere črte iz življenja slavljenčevega ter povdarjal njegov čisti značaj. Vrlo je bila tudi naobračba, ko je n. pr. govornik med drugim rekel: »In ti, mati, ko udiš svojega otroka, pokrižiati se in očenaš moliti, udi ga ob enem materni jezik spoštovati!... ali ko je slov. razumnistvu na srce govoril, naj posnema dr. Kranjca i. t. d. Ko je zaveša padla in ko je množica zaklicala dr. Kranjcu trikrat »Slava!« da je odmevalo po celi dolini, je množica ljudstva istotako zaklicala slavnostnemu govorniku trikratni »Živio!«

Nastopil je potem »Celjski Sokol«, ki se je korporativno udeležil slavnosti ter ponosno razvil svojo zastavo. Marsikdo, ki je te vratolomne vaje prvokrat videl, je sapa nase vlekel, boječ se, da bi se ne zgodila kaka nesreča.

Pevske točke je izvajalo »Celjsko pevsko društvo«, ki je tudi s svojo zastavo poveljevalo slavnost. Pa tudi pevci šaleške doline niso hoteli zaostati; peli so med drugim »Slavnostno kantato«, katero je nalašč v ta namen vglasbil kapelnik celjske narodne godbe g. Fr. Korun. Med pevskimi točkami pa je svirala itak dobro znana celjska narodna godba.

Da pri taki dobri volji čas hitro mine, se samo ob sebi razume. V prvem mraku je zatrobil sokolski trobentač v svoj rog v znamenje, da je čas odriniti v Šostanj, kjer je bil po vsprejedu na večer v hotelu »Avstrija« koncert.

Spominska plošča, ki je vzidana v zvonik škalske cerkve, pa ima sledeči napis:

Dr. Josipu Kranjcu,
pisatelju-pravniku, vseučilišč. profesorju
ob petindvajsetletnici
njegove smrti postavili njegovi rojaki.
* 17. svečana 1821.
† 22. svečana 1875.

Preosnova našega hišnega najemninskega davka.

Predaval odbornik dr. V. Gregorič na II. glavni skupščini društva hišnih posestnikov v Ljubljani, dne 18. maja 1900.

(Konec.)

Od teh treh postavk pa tvori le prva resnični realni dohodek hišnega posestnika, dočim sta drugi dve pravzaprav le tekoči postavki v hišnem računu, in zato se niti prištevati ne morejo davčnim virom. Tako so torej deželne in občinske doklade sicer vštete v najemninski ceni, katero dobi hišni posestnik, a je mora takoj zopet odšteti, in nerazumljivo je torej, kako se morejo smatrati kot davka prosti dohodek iz hišne posesti in kako morejo biti podvržene hišnemu najemninskemu davku.

To si moremo razlagati le na ta način, ker naš hišni najemninski davek kot dohodninski davek obdavči ves znesek ne glede na to, ali je to tudi resnično dohodek davkoplačevalca.

Z vso odločnostjo se mora torej zahtevati, da se slednjič vsi direktni davki preosnujejo v enakomerno obdavčenje s tem, da se bode oziralo le na istinite osebné dohodke. Temeljite spremembe, ki bi bile v to potrebne, naj ne strašijo nikogar. Stari prihodninski davki ne smejo več obstojati kakor davčne mumije poleg sumarično cenjenega splošnega osebnega dohodninskega davka.

Iz povedanega je samo po sebi umevno, da se morajo deželne in občinske doklade po preosnovi hišnega najemninskega davka računati le kot čisti davki od resničnih osebnih dohodkov iz hišne posesti in se morajo torej n. pr. pri odmeritvi deželnih doklad od kosmate najemnine poleg vzdrž-

kvadrov, pokrite s koriti, z nizkimi strehami. Vendar v kljub rodovitnosti nedostaje dežja in vidijo se osmojena strnišča in golo kamenje.

Rodovitna pa je zemlja. Med tem ko se v celi Nemčiji pridela kakih 5 milijonov hektolitrov vina, pridela se ga v južni Francoski čez 50 milijonov.

Vozili smo se mimo starih gradov, ob živahnih mestih, prekoračili smo mesto Viennne, koder je pokopan Poncij Pilat, ki je živel tu v prognanstvu in se sam usmrtil, kakor pripoveduje Eusebij Judejski. Zrli smo grad Avignonne, koder je zdaj vojašnica in koder so v 14. stoletju 70 let stolovali papeži.

V Taraskonu se presedemo. Pravijo, da slov Taraskonke po svoji lepoti, da so vitke rasti, antičnega profila in »zanimive bledice« Jaz nisem imel prilike, ne volje, da bi jih opazal. Pač pa smo se jezili nad judovsko železnico. Plačali smo za II. razred, a voziti smo se morali v III. razredu do Cette.

V bližini Cette se že zagleda sredozemsko morje. Ravno luna je izhajala izza morja. Bil je to lep prizor.

Dve uri smo ostali v Cette. Sprehajali smo se po morskem obrežju in strmeli nad

ogromno množico sodov, zakaj Cette slovi po vinski kupčiji. Vozovi čez mostove ne ropčejo, zakaj mostovi so pokriti s pletenimi starimi vrvmi.

Tu se spet poslovimo od živahnih Cettanov in vlak nas odnese do Toulouse. Veliko, lepo mesto! Toda dalje pod Pireneje!

Tu je okolica prijazna. Travniki, ki jih je oko pogrešalo v Provence, imamo spet v izobilju, trta, murve, platane, akacije, jagnjeta in dično drevje se vrsti pod nami, polja orjejo na majhne kraje kakor na Gorenjskem, a brane ne poznajo. Vozovi so le na dveh kolesih, živina je lepa, pasoča se po travnikih. Pasejo pa črno oblečeni pastirji in pastirice tudi svinje in gosi po cele črede. —

Toda dalje. Naše srce hrepeni, naše oči so trudne. Ne mika nas več cvetoča narava, vleče nas druga, vzvišena misel, napolnuje nas s hrepenenjem in strahom, z veseljem in upanjem. —

Že se ustavimo v Tarbesu, ki je sedež škofov, kateri ima v svoji škofiji največo božjo pot na svetu. —

Še par postajic, še par streljajev in pred nami se pokaže — Lurd.

valnih stroškov odšteti tudi v prejšnjem letu plačane občinske doklade in hišni najemninski davek, pri odmeritvi občinskih doklad pa se morajo odšteti poleg vzdrževalnih stroškov tudi v prejšnjem letu plačani zneski za hišni najemninski davek in za deželne doklade.

Kar se tiče tega, kako bi vplivala tu omenjena preosnova na visokost hišnega najeminskega davka, bi se ta davek že sam po sebi zmanjšal, a bi bil vendar še vedno večji, kakor v nemški državi.

Čisto krivo je mnenje, da bi hišni posestniki vsled znižanja hišnega najeminskega davka kaj obogatili, kajti cena stanovanja se ravna po tem, koliko stranke po njem poprašujejo ali koliko ponujajo.

Sploh pa ima hišni najemninski davek radi potrebnega dela pri hišni upravi bolj značaj pridobinskega davka in bi se moral torej tudi meriti le s precej nižjimi davčnimi postavkami pridobinskega davka.

To poročilo šentpoliškega društva hišnih posestnikov končuje z besedami:

„Slednjič opozarjamo vse hišne posestnike avstrijske, da se pridružijo tem pravičnim zahtevam ter zahtevajo z ustanovitvijo krepke organizacije in z energičnim uplivanjem na naše zastopnike v parlamentu to že davno potrebno preosnovo naših hišnih davkov.“

Jaz mislim, da se more tudi naše društvo hišnih posestnikov v Ljubljani povsem pridružiti tem izvajanjem. Ako večkrat obravnavamo taka vprašanja, ki se tičejo splošnih interesov, se bodo tisti, ki so pri tem vdeleženi, bolj tesno oklepali drug drugega. Če se to zgodi sprva v provincijalnem ali mestnem društvu, je s tem storjeno že prvo delo za resnično uspešno gospodarsko politiko v državi. Kajti le če so predpogoji za pametno gospodarsko politiko tukaj, le tedaj moremo korakati dalje k reševanju večjih, splošnih vprašanj. Pojdimo po tej poti medsebojnega podpiranja in spoznavanja, da je potrebno, da skupaj držimo ne le pri nas, temveč tudi drugod; umetno skovana nasprotstva neustrovnih strank in narodnostij v Avstriji naj izginejo, saj gotovo ne koristijo skupnim interesom prav nič, temveč le posameznim osebam in stanovom.

Ivan Trobec, „spoznavaj sebe samega“, — je bilo napisano na delfiškem preročišču. Kako lahko bi bilo delo v interesu skupnosti, če bi se držali tega izreka. Sicer je pot do spoznanja samega sebe precej dolg, trnjev, kajti to spoznanje zahteva poprej bodisi pri posamezniku ali pri narodih nekako „Sturm u. Drangperiode“. Upajmo, da bomo imeli pri nas v Avstriji kmalu to dobo za seboj, da se nam odpre širo polje gospodarskega dela v interesu posameznih stanov, v interesu naše skupne monarhije.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 6 septembra.

Osebnosti. Danes je prišel v Ljubljano premil. škof v St. Cloudu v Minesoti, Jakob Trobec, s svojim stričnikom gospodom Ivanom Trobecem. Odpeljala sta se v svoj rojstveni kraj, v Polhov Gradec, kjer bode g. Ivan Trobec pel novo mašo.

Pri kanonični vizitaciji. ki se je vršila v času od 19. avgusta do 3. septembra v kočevski dekaniji, je bilo birmovanih: v Gotenici 81, v Borovcu 135, v Reki 253, v Fari pri Kostelu 269, v Osilnici 143, v Banjiloki 161, na Zdihovem 63, v Mozlju 314, v Spodnjem Logu 90, v Starem Trgu pri Poljanah (dekanije semške) 289, v Nemški Loki 115, v Koprivniku 223, v Starem Lugu 259, v Polomu 87, v Staricerkvi 563; skupno je bilo torej 3045 birmancev.

Duhovne vaje za učiteljice v tukajšnjem ursulinskem samostanu so se danes končale. Udeleževalo se jih je pod vodstvom vč. g. P. Alojzija Hörtnagla t. J. 74 gđ. učiteljice in 11 drugih gospa in gosposdičin.

Iz Slov. Bistrice smo sinoči prejeli naslednjo brzojavko: Na pritožbo tukajšnjih Slovencev se je ravno sedaj nabila cesarjeva zahvala tudi v slovenskem jeziku. Slava zavrednim in odločnim narodnjakom!

Tržaški magistrat in slovenski delavci. Ljubezen tržaških mogotcev do slovenskega ljudstva je dokaj znana. Nekdaj so hodili naši okoličani v mesto na delo v

narodni noši, v kratkih hlačah itd. Toda to je škodilo predrzemu italijanskemu značaju, in gospoda so preganjali kratke hlače, dokler jih niso pregnali. Dandanes nosi jih le še sem ter tje kak starček. Njih sinovi pa so se že v laških šolah navzeli »avite culture«, a tudi sovražstva do narodne noše in materinske. Mestni oblastneži so dosegli na polju raznarodovanja že lepe vspehe. Vendar jim gre delo še prepočasno izpod rok. Najbolj so jim v tem oziru na potu narodna društva. Sedaj so začeli odkrito rovatiti tudi proti poslednjim. Naši marljivi in spretni delavci so uporabni povsod, nekaki specialisti pa so v tlakanju ulic. Ne smemo se torej čuditi, da so v Trstu delavci na tlaku — in teh ni malo — izključno sami naši. Kakor čujemo, pa je sedaj magistrat začel pritiskati na te reveže, ki so za svoje trdo delo v prahu in na pekočem solncu plačani dovolj slabo, ter jim groziti, da jih odpuste vse, ako ne izstopijo iz slovenskih društev. Ne morda, da bi bili dotičniki udje kaknega političnega društva. Dovolj je že to, da so v kakem prosvetnem društvu, kakor so naša pevska društva. Za pičli zaslužek bi reveži torej naj ne žrtvovali le svojega zdravja, svoje moči, nego tudi najdražje, kar imajo, svojo vero in narodnost! Ob tako krutem pritisku moramo občudovati junake, ki ostajajo zvesti svojemu prepričanju. Sicer pa je to le prazno strašenje. Saj ve magistrat sam najbolje, da takih delavcev ne dobi drugod niti za dvojno plačo.

„Narodni dom“ v Trstu. Iz Trsta se nam piše: Kakor znano, so bila narodna društva tržaška sklenila s Koslerji iz Ljubljane najemno pogodbo glede Koslerjevega poslopja „Monte verde“ na Korzu. Ko je to izvedel slavni magistrat, je kupil od Koslerja „zeleni hrib“ za drag denar. To se pravi, dotični sklep čaka še najvišjega potrdila. To so se smejala srca naši irredenti, češ, zdaj so pa „ščavi“ na cesti. No prišlo je malce drugače. Vsa društva so ostala na svojih mestih, le „Sokol“ se je preselil, a to v ugodnejše prostore. „Čitalnici“ so o tej priliki spustili malo na žili; zahtevali so 200 kron več najemnine. A to še vedno lahko zmagamo, saj so nam Koslerji morali plačati lepo odškodnino (1800 gld.) Pa še v drugem oziru je bila objestnost laške gospode za nas koristna. Česar bi preje živ krst ne pričakoval, to se je zgodilo. Pravila za „Narodni dom“ so sestavljena ter jih predložimo te dni v potrjenje. Ako Bog da, bomo v dohodnem času ostali na svojih nogah ter nam ne bo treba več beračiti v italijanskih gledališčih in zasebnih dvoranah, kadar hočemo prirediti kak shod, koncert ali gledališko predstavo. Kadar bomo enkrat imeli svoj dom, razvije se naše društveno življenje na način, katerega bo naših nasprotnikov strah. Tudi gledališko društvo je že v povojih. Nekoliko marljivih in spretnih diletantov se že pridno uri in so že večkrat pokazali, kaj zmorejo.

Tržaški romarji v Ljubljani. Danes popoldne je prišlo v Ljubljano okolu 1000 romarjev iz Trsta pod vodstvom č. g. Štembergerja, kateheta na šolah družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Romarji so se podali v Katoliški dom. Namenjeni so na Brezje, kamor se odpeljejo danes zvečer.

Slovensko gledališče. Za operne predstave bodoče sezone angažovalo je dramatično društvo sledeče pevske moči: gospo Amalijo Carneri za visoko-dramatične partije; gospodičino Elo Nočmi-Volfovo, katera je ravnokar z velikim uspehom na českem narodnem gledališču v Pragi gostovala, za mladostno-dramatične in sopranske partije; Poljakino, gospodičino Wando Radkiewicz, katera je bila pred dvema letoma najpriljubljenejša operna moč slovenskega gledališča, zopet za mezzo-sopranske in altovske partije; gospo Irmo Polakovo za subretne in sopranske, operne in operetne partije; nadalje kot junaškega tenorja, Poljaka, gospoda Tita Olševskega in za basovske, seriozne in buffo-partije gospoda Otokarja Löttscha, ki je bil v lanskem letu angažovan pri operi v Curihu in kateri pride na mesto basista, g. Pestkowskega, ki je stavil tako visoke zahteve, da mu jih slovensko gledališče nikakor izpolniti ni moglo. Režijo opere vodil bo zopet, kakor v prejšnjih letih, naš glavni domači operni steber in baritonist, gospod

Josip Noll. Od na novo angažovanih močij je bila altistinja, gospodičina Radkiewicz v pretekli sezoni velepriljubljena operna moč v mestnem gledališču v Lvovu, gospod Olševski je pel pri operah v Varšavi, Lodzah in Černovicah, basist Löttsch pa na mestnem gledališču v Curihu. Z drugim opernim tenorjem vrše se še pogajanja.

Iz Ljutomera se nam piše: Slomškova slavnost se vrši na Male maše dan popoldne. Kakor sodimo po vseobčnem zanimanju po celem murskem polju, po ormoškem okraju in celo med ogerskimi Slovenci, bode ta slavnost tako velikanska, kakor je bila Ciril-Metodova slavnost l. 1863 in Miklošičeva leta 1883. K slavnostnemu sprevedu prijavljenih je 12 gasilnih društev iz ljutomerskega okraja, gasilno društvo od Sv. Jurija na Ščavnici, iz ormoške okolice in iz Trgarišča, strelsko društvo iz Veržeja in veteransko društvo iz Svetinje ter celjski Sokol, vsa korporativno z zastavami. Na čelu spreveda jaha banderij, obstoječ iz 30 murskih Poljancev v narodni noši. Nastopilo bode 50 pevcev, svirale bodo tri godbe. Temu primerna bode tudi druga udeležba. Nemčurčkom je ta stvar silno neprijetna in lažejo po nemškem časopisu ter kličejo vse policijske svetnike na pomoč, a Slovenci se za to ne zmenijo. Mursko polje bode ta dan pokazalo, da tu ob meji narod živi in krepko živi. Ne bi li kazalo tudi kranjskim Slovincem, si to stvar malo ogledati?

Ljubljana in Celje. Piše se nam: Znano je, s kako brezobzirnostjo postopa celjski magistrat proti Slovincem. Celjski magistrat stori vse, da Slovenci niti javne slavnosti ne morejo imeti v Celju. Če bi Slovenci v Celju priredili slovensko podoknico in bi ondi kdo govoril o slovenski zavesti, bi mu celjski policaji takoj dokazali, v čegavih rokah je mestna uprava. Nemci v Celju nimajo napram Slovincem nobene prizanesljivosti, tembolj se torej čudimo, da ljubljanski Nemci uživajo od strani ljubljanskega magistrata popolne svoboščine. Dokler v Celju Slovinci ni prost, toliko časa naj bi tudi ljubljanski magistrat gledal na to, da se po ljubljanskih ulicah ne vrše taki nemški nastopi, kakoršen se je vršil včeraj zvečer v Rožnih ulicah. Poročil se je danes bivši trgovec Rant, in nemški »pevci« so prišli v Rožne ulice kričati nemške pesmi. A to naj bi še bilo. Toda nemške izzivajoče govore smo čuli in neštevilno fraz o »Deutsche Treue« itd. Slovenskemu občinstvu, ki stane v Rožnih ulicah, so doneli na uho izzivajoči »Heil!« klici. Priporočali bi mestnemu magistratu, naj preskrbi v prihodnje, da ne bodemo izzivani po ljubljanskih ulicah s »Heil!« klici, in da naj ljubljanskim nemškim pevcem, kadar bodo hoteli zopet peti po Ljubljani, reče, naj gredo — v Celje.

Iz Bohinja se nam piše: Tajnik kmet. družbe g. Gustav Pirc je minolo nedeljo v Srednji vasi govoril o pridelovanju krme, planinah in sirarstvu. Pri tem predavanju pa je tudi odkril, kar mu teži srce. Očital je Bohinjecem nehvaležnost, ki so prejeli od kmetijske družbe mnogo denarja, morda preveč, in vendar so šli nekateri po imenu mu znani k lanskemu zborovanju kmetijske družbe v Ljubljano ter so zato prejeli denar. Njim on tega sicer ne zameri, pač pa onim, ki so »sleparili«. Kdor pa slepari v eni stvari, slepari v vseh, tako je sklepal gosp. Pirc. Mi smo sicer priprosti Bohinjci, toda takih stvari nam ni treba kvasiti. Ako ima g. Pirc nalog, da predava, naj to stori, a njegovih političnih naukov ne potrebujemo. Sicer pa se nam čudno zdi, da gosp. Pirc krošnjari s kmetijsko družbo. Ali gre kaj iz njegovega žepa? To mu naj merodajni krogi enkrat za vselej jasno in odločno povedo!

Ogenj. Iz Šmarjete se nam piše: Dne 3. septembra ob pol 11. uri dop. je v Gorenjivasi, blizu Šmarjete, nastal velik požar, ki je v eni uri osim gospodarjem upepelil prav vsa njih poslopja, že spravljeno žito, vso krmo za živino; zgorelo je tudi nekaj prašičev in en pol leta star otrok. Ker je vlekla sapa in ljudi ni bilo doma, se je ogenj tako hitro razširil po slamnatih strehah, da ni bilo mogoče ničesar rešiti. Škode je gotovo nad 30.000 kron. Beda je velika, ker nimajo ne strehe, ne živeža ne záse ne za

živino. Kje dobiti krme za delavno živino, kje semena za jesensko setev? Zavarovani so bili le za male svote, zadolženi pa že do zdaj skoraj vsi. Zato se obračam v njih imenu do usmiljenih src, ter prosim zanje pomoči. Vsak najmanjši dar se bo hvaležno sprejel. — Andrej Zaman, župnik.

Ogenj. Minoli teden so M. Cepudru v Žvaruljah občina Kandrše, zgorela gospodarska poslopja z orodjem in krmo. Škode je do 1200 kron. — Dne 31. m. m. je pogorela hiša Marje Gorše v Hrastu pri Vinici; škode je 800 kron.

Hrvatski ban odstopi? Včerajšnji »Magyar Szó« na čelu lista poroča: »Naš zagrebški dopisnik, ki ima zveze z najodličnejšimi političnimi krogi v Budimpešti in na Dunaju, nam brzojavlja iz Zagreba: Ban grof Khuen-Hedervary uvideva, da se ne more vzdržati na banski stolici, in se je odločil, da preje odstopi, nego ga od zgoraj na to opozoré Demisija se utegne izvršiti sigurno tekom bodočih dveh mesecev. Govori se, da utegne biti njegov naslednik grof Stefan Erdödy, ki ga priporoča tudi Koloman Szella«.

Tatvina v cerkvi na Trsatu. V ponedeljek smo poročali o tatvini na Trsatu. Danes pa nam poročajo s Trsata: Govorica o nameravani tatvini se je hitro raznesla po italijanskih listih. Stvar je ta. V soboto je neki zlikovec z nožem prerezal predveso čudotvornega kipa Matere Božje ter z roko posegel po dragocenem nakitu. Ali zaradi straha ali v hitrici zlikovec ni mogel odtrgati mnogo, ker so dragocenosti obešene na čvrsti žici. Škoda je neznatna; kolikor se je dognalo, manjka le verižica v vrednosti do 200 kron. Zločinca še niso dobili.

Dobava žita. C. in kr. intendantca 3. kora poroča trg. in obrt. zbornici v Ljubljani, da nakupi c. in kr. vojaški erar po kupcijski uzanci večje množine žita kakor: pšenice, rži in ovsa. Za oddajo blaga so določeni naslednji kraji: Gradec, Maribor, Celovec, Beljak, Ljubljana, Gorica in Pola. Nakupilo se bo 4.360 m stotov pšenice, 28.230 m stotov rži in 38.400 m stotov ovsa. S kolekom za 1 K kolekovane prodajne ponudbe je zapečatene poslati do 18. t. m. do 10. ure popoldne na c. in kr. intendantco 3. kora v Gradec. Natančnejši ponudbeni pogoji in roki za oddajo blaga se lahko poizvedo v pisarni trgovske in obrt. zbornice v Ljubljani.

Uboj. V nedeljo ponoči so se v Lescah v neki gostilni stepli fantje. Nekdo je mizarkega pomočnika I. Primožiča sunil z nožem v bedro, da mu je kri otekla in je kmalu nato umrl. Zaprl so hlapca Šinka in Terlepa.

Društva.

(Klub slovenskih biciklistov »Ljubljana«) naznanja tem potom, da je VI. narodna dirka, ki je bila napovedana za 16. t. m., preložena na 23. t. m. in sicer zaradi tega, ker prirede dne 16. sept. t. l. narodna društva v Kranju veliko narodno veselico v prid Prešernovega spomenika. Ona slovenska kolesarska društva, ki nameravajo ob priliki te klubove dirke napraviti jedno dirko svojega društva za prvenstvo na dirkališču za to leto, izvolijo naj javiti to odboru kluba slov. bic. »Ljubljana« najkasneje do 10. sept. t. l., da se omogoči pravočasna sestava vsporeda dirke. Dne 16. sept. pa priredi klub mesto dirke na večstransko željo ob ugodnem vremenu društven izlet v Kranj.

(Bralno društvo v Kostivnici) priredi v nedeljo Slomškovo slavnost s šaloigro »Zamujeni vlak« in petjem na vrtu gospe Ivane Lindič.

(Podružnica sv. Cirila in Metoda Vuhred Marnberg) ima dne 9. septembra ob štirih popoldne občni zbor z veselico pri »Stari pošti« v Marnbergu. Slavnostni govor bo imel g. notar Bežan o narodni vzgoji naše mladine na podlagi materinske. Da bi se jih le prav mnogo vdeležilo shoda v korist in podporo narodne šole! Prijatelji obmejnih Slovencev, pridite od blizu in daleč!

(Mestna hranilnica v Kranju.) V mesecu avgustu 1900 vložilo je 306 strank 74.158 kron 87 vin., dvignilo pa 227 strank 56.569 kron 83 vin.; 19 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 27.000 kron. Stanje vlog 2.174.883 kron 42 vin., stanje hipoteknih posojil 1.556.418 kron 39 vin., denarni promet 192.626 kron 36 vin.

(Mestna hranilnica v Radovljici.) V mesecu avgustu 1900 je 145 strank

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.